

2018-05-03
U2018/02093/S**Utbildningsdepartementet**Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag om insatser för att stärka läslovet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att genomföra kontinuerliga och långsiktiga insatser för att stärka läslovet från och med 2018. Syftet med insatserna är att väcka nyfikenhet för de möjligheter som skönlitteratur och sakprosa kan ge samt stimulera läsintresse hos barn och elever oavsett kön i förskola, förskoleklass, fritidshem samt grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola. I uppdraget ska folkbibliotekens och skolbibliotekens verksamhet särskilt beaktas. Målsättningen med uppdraget om insatserna är att etablera läslovet både som begrepp och företeelse.

Myndigheten ansvarar för att insatserna förankras hos berörda målgrupper. Vid genomförandet ska Skolverket inhämta kunskaper och erfarenheter från Statens kulturråd samt andra relevanta aktörer.

Skolverket ska hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) löpande informerat om arbetet. Uppdraget och hur målsättningen uppfyllts ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 18 december 2020.

Bakgrund

Riksdagen har beslutat om nationella mål för litteratur- och läsfrämjande (prop. 2013/14:3, bet. 2013/14:KrU14, rskr. 2013/14:117). Alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet. För att nå det övergripande målet ska statens samlade insatser syfta till att läsförmågan förbättras jämfört med i dag, att fler än i dag regelbundet tar del av både fack- och skönlitteratur och att kunskapen

om läsningens betydelse för utbildning, bildning och delaktighet i samhällslivet ökar jämfört med i dag. De nationella målen för litteratur- och läsfrämjande ska vara styrande för de statliga myndigheternas arbete.

Regeringen genomför en rad olika insatser och aktiviteter för att stärka läsningen både i och utanför förskolan och skolan, t.ex. genom:

- Läslyftet (U2013/07215/S, U2016/05733/S), en kompetensutvecklingsinsats för förskollärare, lärare och skolbibliotekarier, som bland annat syftar till att stimulera barns språk-, läs- och skrivutveckling och förbättra elevers läsförståelse och skrivförmåga genom att stärka och utveckla kvaliteten i undervisningen.
- Läsdelegationen (Ku 2016:03), som har i uppdrag att bl.a. samla alla aktörer – skola, kultur och föreningsliv – runt insatser för läsning i och utanför skolan.
- Bokstart, som syftar till att stärka små barns språkutveckling.
- Stöd för att öka utbudet av och tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela landet (Regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende Statens kulturråd).
- Statsbidrag för personalförstärkning i skolbibliotek (SFS 2016:370).
- Inköpsstöd till litteratur för folk- och skolbibliotek för att främja barns och ungas läsintresse.

Skolverket ska enligt sin instruktion bedriva ett nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling (NCS). NCS stödjer nätverk för språk-, läs- och skrivutvecklare i 14 regioner och tre storstadskommuner. Under 2017 deltog språk-, läs- och skrivutvecklare från 201 kommuner och 4 enskilda huvudmän i nätverken. NCS genomför även utbildningar för språk-, läs- och skrivutvecklare inom förskolan och skolan. Därtill genomför NCS årligen en nationell höstkonferens (Skolverkets årsredovisning, 2017).

Skälen för regeringens beslut

Förmåga att läsa och skriva utgör grundläggande kunskaper som elever behöver tillgodogöra sig för att även kunna hämta in nödvändiga kunskaper i övriga skolämnen, genom hela skoltiden. God läsförmåga är också nödvändig för delaktighet i ett demokratiskt samhälle som bygger på skriftspråklig kompetens. För att kunna argumentera och aktivt delta i olika beslutsprocesser krävs både förmåga att uttrycka sig, få andra att lyssna och att kritiskt kunna läsa olika texter. Barns och elevers intresse, motivation, engagemang och läsattityd påverkar vilken läsförmåga och vilken lust till

läsning på fritiden de utvecklar. Det finns också utmaningar bl.a. vad gäller jämställdhet, då pojkar läser mindre än flickor.

De senaste åren har flera läsfrämjande satsningar initierats inom såväl kulturområdet och skolan som inom bokbranschen och det civila samhället. Läsfrämjande insatser i och utanför förskolan och skolan behöver ses i ett sammanhang och samverka i högre utsträckning än i dag. Insatserna kan bidra till att ge barn och elever mer likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsoplevelser. Mot bakgrund av detta anser regeringen att insatser före, under och efter läslovet kan främja intresset för läsning och litteratur samt bidra till att barn och elever blir bättre rustade för ett aktivt deltagande i framtida studie- och yrkesliv.

På regeringens vägnar

Gustav Fridolin

Anna Lindblom

Kopia till

Finansdepartementet/BA

Kulturdepartementet/KO

Riksdagen, utbildningsutskottet

Sameskolstyrelsen

Skolforskningsinstitutet

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Statens skolinspektion

Statens kulturråd

Läsdelegationen (Ku 2016:03)

Läsrörelsen